

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De eximia Heraclae tum doctrina, tum eloquentia, & de Origenis in sacris
literis studio, & Symnacho diuinarum scripturarum interprete. Cap. XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

aderant, Marcum, utpote qui eum diutius comitatus
 fuisset, & eius verba memoria teneret, magnopere ob-
 secrasse ferunt, ut ea, quæ fuissent ab illo prædicata, scri-
 ptis mandaret. Quod quidem euangelium simul ac edi-
 derat, illis, qui illud ab eo rogauissent, impertiit. Petrum
 autem, ubi de eo certior factus erat, euangelium cum ra-
 tum fecisse, tum homines ad idem legendum adhortatū.
 Ioannem verò, utpote sacro sancti spiritus impulsu com-
 motum, postquam intellexit ea, quæ ad corpus & huma-
 nitatem Christi spectabant, in illis euangeliis explicata,
 quorundam familiarium ac necessariorum rogatu, euan-
 gelium spirituale post reliquos euangelistas cōscripsisse.
 Tot extant Clementis opera. Alexander item, de quo
 supra mentio facta est, Clementis simul & Panteni, velut
 quibuscum notitia sibi intercessisset, in epistola quadam
 ad Origenem meminit. Sic enim scribit. Hæc, ut scis,
 voluntas Dei fuit, ut amicitia à maioribus nostris inita,
 nobis firma & integra permaneret, imò indies feruētior
 esset, & stabilior. Nam illos beatos patres, qui ante nos
 viam virtutis sedulo institerunt (ad quos nō multò post
 nos profecturi sumus) cognouimus: Pantenum dico
 verè beatum, ac dominum meum, & sanctum Clemētem
 etiam Dominum meum, qui multum mihi sæpe commo-
 dauit: & si quisquam sit alius eius generis. Per quos qui-
 dem in tuam veni familiaritatem, qui longe optimus &
 Dominus, & frater mihi es. Atque hæc ita se habent.

*De eximia Heracle tum doctrina, tum eloquentia, & de Ori-
 genis in sacris literis studio, & Symnacho diuina-
 rum scripturarum interprete.*

CAP. XII.

ADamantias (hoc enim erat etiam Origeni nomen)
 Zephyrino eisdem temporibus Romanam ecclesi-
 am gubernante, scribit se Romam propterea iter
 suscepisse, quòd sibi admodum erat in optatis, ecclesiam
 Rom. plane antiquissimam visere. Vbi non diu com-
 moratus, Alexandriam reuertitur. Arque ibi consue-
 tum do-

Q 3

tum do-

EVSEBII HISTORIAE

tum docendi munus, omni studio & industria exequitur: idque Demetrio illius ecclesiae episcopo etiam tum eum admodum adhortante, & precibus prope efflagitante, ut fratribus non grauaretur esse adiumento. Verum Origenes, postquam vidit seipsum non satis habere virium, cum ad reconditius rerum diuinarum studium, & sanctarum scripturarum indagacionem explicationemque, tum ad eos in fidei principiis instituendos, qui ad ipsum accedebant, (a quibus dum alii post alios passim a primo usque mane ad vesperam, ad eius ludum literarium quotidie commeabant ei ne respirandi quidem locus concedebatur) multitudinem discipulorum in duas partes distribuit: & Heraclam ceteris suis discipulis praeficiens, virum cum sacrarum literarum studiosum, tum reuera in aliis disciplinis disertissimum, tum philosophiae denique non ignarum, socium in instituendi munere sibi associuit: & huic eos erudiendos commisit, qui ipsis fidei elementis modo essent imbuendi: eorum autem disciplinam, qui in cursu erant positi, & ipso doctrinae sacrae habitu aliquanto maturiores, sibi ipsi docendos reseruauit. Tanto porro studio tantaque cupiditate sacrarum literarum accurate peruestigandarum ducebatur Origenes, ut linguam etiam Hebraicam studiose perdisceret: & non modo vetera scripturarum exemplaria apud Iudaeos Hebraico sermone scripta custoditaque sibi acquireret, verum etiam aliorum interpretationes, qui praeter septuaginta, sacras literas conuertissent, exquisite indagaret: adeo ut praeter tritas illas & vulgares Aquilae, & Symmachi, & Theodotionis interpretationes aliquantum inter se discrepantes, alias quasdam praeterea inueniret: quas iam longo tempore abstrusas, ex quibusdam recessibus (unde haud equidem scio) diligenter inuestigando eruit, tandemque in lucem eduxit. De quibus propter obscuram & oblitteratam inscriptionem, cuius demum auctoris essent, penitus ignorans, istud solum indicat, quo pacto unam quidem offendisset Nicopolim apud Aetium litus, alteram in altero loco non dissimili. In Psalmorum libro, qui $\epsilon\zeta\alpha\omega\lambda\alpha$ dicitur, id est qui septuplicem, ut ita dicam,

complectitur

complectitur translationem, post quatuor communes & vulgares interpretationes non solum quintam, sed etiam sextam, & septimam adiungens, in vna illarum ostendit, quopactò ea in vrbe Hiericho, temporibus Antonini Seueri, esset in dolio reperta. Atque ipsas in vnum volumen omnes redigens, Columellis inter se distinxit, & alterum alteri ex aduerso vnà cum exemplari Hebræorum, apposuit. Sic exemplaria illa, quæ ἑξαπλά dicuntur, nobis reliquit. Aquilæ porro & Symmachi, & Theodotionis editionem, vna cum sepruaginta interpretum explicatione in opus quadrupliciter contextum separatim digessit. Intelligendum est Symmachum vnum ex his interpretibus hæresim Ebionitarum propugnasse. Ista autè hæresis quæ Ebionæorum nomine appellatur, est eorum (sicuti ex superiore historiæ nostræ sermone dicimus) qui affirmant Christum ex Ioseph & Maria prodatum, eumque solum hominem existimant, & legem morè Iudæorum obseruandam constanter asseuerant. Commentarij item Symmachi ad hoc vsque tempus custodiuntur: in quibus ex testimonio euangelij secundum Matthæum errorem, de quo locuti sumus, roborare contendit. Istos commentarios Origenes cum aliis Symmachi in scripturas explicationibus, ostendit se à Iuliana quadam accepisse, atque illam ab ipso Symmacho eos libros sumpsisse.

*De reprehensio ab Origene Ambrosio, &
doctrina Origenis.*

CAP. XIII.

PER idem tempus Ambrosius, qui Valentiniani erroris prauitate erat infectus, ipsa veritate, cuius partes Origenes in disputando susceperat, conuictus, confutatusque, ac veluti lucis splendore interiore mente illustratus, rectæ & ecclesiasticæ fidei se totum addixit. Alii etiã cõplures exquisita doctrina imbuti, ppter celebrè famã, quæ de Origene vbiq; emanauerat, ad eum se conferebant, periculũ de accurata cumulataq; viri in sacris literis facultate & notitia facturi. Infiniti porro Heretici & Philo-